

EFFEKTRAPPORT 2022

Över hela landet träffas barn och unga för att spela, dansa och sjunga tillsammans, de åker på läger och har konserter. Hos oss får de en trygg och meningsfull fritid där de kan växa som individer och förbereda sig för livet. Forskning visar att barn och unga som musicerar klarar sig bättre i skolan. Professor Fredrik Ulléns forskning i kognitiv neurovetenskap visar att ”Barn som musicerar aktivt gör bra ifrån sig i språk och matematik, men också i tester av allmän IQ”.¹ Forskning visar även att musiklektioner har dubbelt så stor effekt på barns kognitiva förmågor som sportaktiviteter har. Men främst är musik *glädje!* Musik används med framgång inom psykiatrin för att dämpa ångest och minska psykologisk stress.² En finsk studie visar att patienter som fått lyssna på musik de tycker om återhämtar sig snabbare efter en stroke, även den kognitiva förmågan påverkades positivt. Att sjunga eller själv spela ett instrument stimulerar bildandet av dopamin ytterligare vilket främjar psykisk hälsa.³ Musiken och musicerandet förbereder våra barn och unga för de utmaningar och den stress som finns i det moderna samhället.

Under 2022 var vår verksamhet fortfarande påverkad av pandemin då det in i det sista var oklart om vi skulle kunna genomföra vår största nationella samling i maj månad. Tack och lov släppte samhällets restriktioner och vi kunde genomföra MusikRUM och vi fick en fantastisk helg tillsammans i gemenskap och glädje. Även reserestriktionerna släppte och till sommaren reste RUM:s Blåslandslag till Nederländerna för att tävla i VM vilket resulterade i en fin guldmedalj. RUM:s Stråklandslag hade flera fina konserter i Dalarna under sommaren. Vi har fortsatt att utveckla våra utbildningar och under 2022 var det premiär för vår ledarutbildning LEDRUM som riktar sig till regional nivå i organisationen vilket är ett fantastiskt komplement till VardagsRUM på lokal nivå och SPETS på nationell nivå. Det var fantastiskt och vi njöt av den glädje och gemenskap som uppstår i det mänskliga mötet och i att musicera tillsammans.

RUM är av och för sina medlemmar, därför är förbundets viktigaste uppgift att säkerställa att ett medlemskap i RUM ger varje individ en RUM-känsla och identitet. Verksamheten ska vara rolig och utvecklande, så väl för den enskilde individen som den grupp som skapar verksamheten. Den mest regelbundna verksamheten sker i den lokala föreningen som stärks och inspireras av RUM:s distrikt. Alla medlemmar ska känna att de, om de vill, kan vara med och skapa verksamhet på alla nivåer i RUM, genom att exempelvis vara del av någon av föreningens, distriktets eller förbundets kommittéer, utbildningar, projekt, arrangemang eller kurser. RUM arbetar aktivt med att alla medlemmar förstår hur de kan påverka och att de har den kunskap de önskar för att vara en del av de beslutande möten som leder och utvecklar förbundet. Verksamheten skapas av och för medlemmarna med stöd från förbundet och anställd personal. I RUM:s verksamhet leder unga verksamheten för unga och vi utvecklas tillsammans i ett värdebaserat ledarskap som grundar sig i RUM:s värdegrund och vision.

Under 2021 blev RUM - Riksförbundet Unga Musikanter medlemmar i Giva Sverige och i och med det har vi behövt börja formera vår verksamhet in i ett arbetssätt kring förändringsteori och effektmål vilket RUM tidigare inte har använt. RUM har tidigare använt sig av andra mätmetoder för att utläsa resultat och planera verksamhet. Detta gör att även denna, vår andra effektrapport, skevar i mätbarhet och målformuleringar då vi ännu inte har en baslinje att utgå från eller mätsätt som vi är nöjda med över lång tid samt att vi behöver formulera om våra mål så att de utgår från de förändringsteorier vi arbetar med att ta fram för verksamheten. Under 2022 har vi arbetat med RUM:s förändringsteori och att koppla vår verksamhet och dess mål till denna. Effektarbetet är en viktig del i vårt sökande efter svar om och hur vi gjort någon skillnad genom vårt arbete. Detta arbete kommer integreras i den nya strategi som RUM under 2023–2024 tar fram för förbundets arbete. Eftersom vi vill att detta arbete är stringent och hör ihop kommer vår baslinje och vårt arbete med grunden för resultat och effektmätning inte vara i fullt bruk förrän strategin är antagen och klar.

¹ <https://www.gp.se/debatt/b%C3%A4ttre-skolresultat-med-mer-musik-p%C3%A5-schemat-1.140838>

² https://plus.rjl.se/info_files/infosida39150/140306_st_projekt_dag_gidemar.pdf

³ <https://kurera.se/musik-har-en-gynnsam-effekt-pa-var-mentala-halsa/>

Fram till dess arbetar vi vidare med det material och underlag vi har utifrån dagens strategi när vi gör vår effektmätning.

Det här vill RUM uppnå

RUM - Riksförbundet Unga Musikanter är en ideell förening vars syfte är att med musiken som verktyg utveckla barn och unga till trygga, ansvarsfulla kulturutövare med ett starkt värdebaserat och demokratiskt ledarskap. RUM arbetar aktivt med att främja rätten till kultur för barn och unga, för att bidra till en hållbar utveckling i samhället. RUM stärker samhällsutvecklingen genom att skapa bestående förändringar så att barn och ungas perspektiv bereds plats i kulturlivet.

Vision

RUM ska vara ett förbund där vinsten ligger i personlig, social och kreativ utveckling och som möjliggör möten för alla barn och unga, med musik och kultur som gemensam nämnare.

Målområden

Inkludera

Alla får möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, delta i den gemenskap vi skapar med musik.

Växa

Genom upplevelser och möten växer vi i våra roller, både musikaliskt och som individer.

Inspirera

Med musik inspirerar vi till både tankar och engagemang.

Strategi

Förbundsstämman 2019 antog RUM:s 5-års strategi för åren 2020–2024.

RUM:s strategi består av fyra pelare: medlemskapet, verksamheten, kommunikation och politisk påverkan. Ingen av pelarna är överordnad någon annan när det kommer till strategisk vikt, utan de ska ses som fyra enheter som tillsammans skapar en helhet – en hel strategi.

I den här effektrapporten kommer vi begränsa oss till pelaren ”verksamhet” vilken utvärderas utifrån de tre målområdena på en grundläggande nivå.

RUM:s organisation

RUM är en barn- och ungdomsorganisation vars 22 000 medlemmar organiserar sig i 366 lokalföreningar i 25 distrikt som täcker hela Sverige och ett nationellt förbund. RUM är medlemmar av JM International som samlar barn- och ungdomsorganisationer som sysslar med musik världen över.

I RUM finns distrikt som samordnar föreningar inom ett geografiskt område. Distrikten kan till exempel arrangera olika aktiviteter och utbildningar för lokalföreningarna. RUM:s högsta beslutande organ är förbundsstämman som hålls i november varje år. Till förbundsstämman skickar distrikten ombud, som tar beslut om vad RUM ska göra. Förbundsstämman är det organ som utser RUM:s styrelse.

RUM har en kansliorganisation som jobbar för styrelsen att verkställa det som stämman beslutar. Kansliet leds av en generalsekreterare. Rikskansliet ligger i Stockholm och kontor finns även i Göteborg och Karlstad.

RUM hade under verksamhetsåret 2022 i medeltal 8 anställda. Alla anställda har personliga mål som sätts vid början av året. De anställda jobbar tillsammans med ideellt aktiva förtroendevalda i olika arbetsgrupper och projekt. Våra ideella genomför många obetalda arbetstimmar varje dag runt om i landet. Det är ungdomsledare, musikinstruktörer, styrelseledamöter och funktionärer som finns överallt i organisationen och är vår grundpelare. Styrelsen för RUM arbetar också helt ideellt och består av personer som är aktiva i organisationen och därför har värdefulla kunskaper och insikter.

Externa och finansiella resurser

RUM:s intäkter under 2022 var 12 293 833 kronor. Verksamheten finansieras främst via medlemsavgifter och statsbidrag. RUM:s förbundsstämma beslutar om medlemsavgiften för distrikten på nationell nivå och sedan beslutar varje förening själva om de vill ta in en medlemsavgift eller inte för sin verksamhet. Insamlade medel från privatpersoner, fonder, stiftelser och företag är också viktiga resurser för RUM.

VERKSAMHETSINTÄKTER 2022

Medlemsavgifter: 1 130 118

Gåvor: 5 225

Bidrag: 7 681 475

Verksamhetsintäkter netto: 2 601 775

Övriga intäkter: 875 240

SUMMA VERKSAMHETSINTÄKTER: 12 293 833

Årets resultat: - 1 377 548 kr

VERKSAMHETSKOSTANDER 2022

Ändamålskostnader: -10 994 141

Insamlingskostnader: -1 093 759

Administrationskostnader: -1 583 48

SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER: -13 671 381

Nätverk

RUM är verksamt i hela Sverige och är genom våra lokalföreningar del av det lokala civilsamhället vilket är en viktig resurs för att kunna påverka i frågor som rör barn och unga idag. RUM har många samarbeten och deltar i nätverk och samarbeten tillsammans med andra organisationer för att kunna komplettera varandra och bli starkare tillsammans.

RUM har samarbeten eller är medlemmar i följande nätverk och organisationer:

- Blåsmusikens dag
- Folkspel
- Fremia
- GIVA Sverige
- Ideell Arena
- Jeunesses musicales International – JM International
- Kulturskolerådet
- LSU – Sveriges ungdomsorganisationer
- NOD – Nationellt organ för dialog och samråd mellan Regeringen och det civila samhället
- NORBUSANG
- NoMu – Nordisk Orkestermusikunion
- Svensk blåsmusik
- SvUB – Sveriges Unga Blåsare

Så jobbar vi i RUM för att uppnå våra mål

Inkludera

Alla får möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, delta i den gemenskap vi skapar med musik.

Vi har ett stöttande och lyssnande ledarskap. Vi använder och utvecklar ett inkluderande ledarskap som främjar gemenskap och respekt mellan barn, unga och vuxna. När vi möts är det högt i tak och vi pratar om hur vi bemöter varandra. Vi bygger en välkomnande och kreativ gemenskap genomsyrad av en positiv kultur som utgår från våra gemensamma värderingar.

Vi bygger en gemenskap som genomsyras av öppenhet och glädje som präglas av en välkomnande kultur utifrån våra gemensamma värderingar. Våra utbildningar, aktiviteter och vår kommunikation bidrar till att våra medlemmar är stolta över RUM och att de som ännu inte är medlemmar ser en välkomnande glädjefyllt fritidsverksamhet som har en tydlig roll i dagens samhälle. En uppmuntrande och inkluderande attityd präglar organisationen vilket gör att alla känner sig hemma hos RUM. Med ett normkritiskt perspektiv synar vi vår egen verksamhet för att säkerställa att alla som delar våra värderingar ska uppleva verksamheten som både attraktiv och välkomnande.

Vi vet att musik förändrar liv och vill därför att fler får chansen att uppleva glädjen i musicerandet. Vi ska växa och skapar en välkomnande organisation genom att vi präglas av mångfald, både i vilka vi vänder oss till och är öppna för men också i att det finns en mångfald i sätten att bedriva verksamhet hos RUM.

I RUM är det enkelt och roligt att påverka. En demokratisk struktur är en självklar del i hur vi arbetar och vi främjar en rörelse där unga leder unga. Våra styrelser, på alla olika nivåer, ska vara platser där alla är välkomna och får utrymme att växa.

Växa

Genom upplevelser och möten växer vi i våra roller, både musikaliskt och som individer.

I alla våra aktiviteter upplever våra medlemmar en verksamhet som är så bra att de inte kan tänka sig något roligare, mer spännande eller mer utvecklande. Barnet och ungdomen är själv delaktig i att skapa den verksamheten och stöttas av ledare som känner sig trygga och förberedda.

Vi vill att alla barn och unga ska kunna vara med i RUM, oavsett bakgrund och förutsättningar. I vårt inkluderingsarbete visar vi omvärlden att RUM går från ord till handling och har barnens perspektiv i centrum. Genom vårt inkluderingsarbete erbjuder vi en meningsfull fritid till fler. Vi vill stärka barn och unga, och låta ännu fler ta plats i vår organisation och i föreningslivet.

Alla delar av organisationen har ett tydligt rekryteringsfokus samt målsättningar för sin tillväxt. Varje medlem och varje förening tar ett aktivt ansvar för att attrahera nya medlemmar och ledare. RUM:s distrikt och anställda stödjer lokalföreningarna i det på bästa sätt. Särskilda satsningar, på alla nivåer, görs för att nå nya målgrupper och täcka ”vita fläckar” på kartan.

Inspirera

Med musik inspirerar vi till både tankar och engagemang.

Över hela landet träffas barn och unga för att spela, dansa och sjunga tillsammans, de åker på läger och har konserter. Hos oss får de en trygg och meningsfull fritid där de kan växa som individer och förbereda sig för livet. Forskning visar att barn och unga som musicerar klarar sig bättre i skolan. Forskning visar även att musiklektioner har dubbelt så stor effekt på barns kognitiva förmågor som sportaktiviteter har. Men främst är musik glädje!

Vi delar med oss av goda exempel, aktiviteter och metoder till varandra lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Vi skapar mötesplatser där unga, ledare och föreningar kan utbyta idéer och erfarenheter. Internationellt drar vi nytta av den utveckling som sker i den globala ungdomsmusikrörelsen och visar upp det som RUM erbjuder.

Metoder för uppföljning, utvärdering och kontroll

Vi arbetar systematiskt med målstyrning, uppföljning och kontinuerligt lärande. RUM kontrollerar kontinuerligt att alla medel används effektivt och att vår verksamhet bidrar till personlig, social och kreativ utveckling och som möjliggör möten för alla barn och unga, med musik och kultur som gemensam nämnare.

Vi är medlemmar i Giva Sverige och har 90-konto. Under 2022 användes 81 % procent av de insamlade medlen till verksamhet för barn och unga, 19 % procent användes till nödvändig administration, kvalitetskontroll och samlingsarbete. RUM arbetar att nå sin vision genom verksamhetsplanen. Verksamhetsplanen för 2022 byggde på de fyra fokusområdena i enlighet med strategin för 2020–2024.

Under 2023 kommer vi att fortsätta arbetet med att konkretisera långsiktiga och medellångsiktiga mål utifrån vision och behovsanalys kopplat till vår effektmätning och skapa en stringens i vår resultatkedja. Tidigare har vi haft fokus på att mäta nöjdhet hos ungdomarna, en omvandling framåt är att i stället mäta beteendeförändring utifrån våra långsiktiga mål. Under 2023 startar arbetet med RUM:s nya strategi som ska börja gälla 2025 och vi kommer att arbeta med att koppla tydliga mål och indikatorer till den nya strategin för att tydligare visa hur vi fortsätter resan mot målen. Till varje område ska det finnas ett antal mätbara huvudmål och delmål med indikatorer, dessa täcker in hela verksamheten så vi kan följa upp det vi gör. När den nya strategin med vision och mål är klar planerar vi att fyra gånger om året följa upp verksamhetsplanen och sätta en tydlig prognos kring varje mål och delmål. Vi kommer även under strategiarbetet att arbeta fram vilka mätinstrument vi kommer att använda i det här arbetet.

Det här har RUM åstadkommit under 2022

RUM:s verksamhetsår 2022 har, till viss del påverkats av Covid-19 pandemin. Restriktionerna i samhället släpptes vilket öppnade upp för oss, som trots att vi sysslar med barn och ungas fritid, haft hårda regler kring möten och sammankomster då sång, dans och instrument ansetts vara riskområden för smittspridning. Året har därmed präglats av omställningar, flexibilitet och digitala lösningar och vissa insatser och verksamheter har även behövt ställas in eller skjutas fram. Detta har förstärkt påverkat RUM:s organisation och våra lokalföreningar likväl som föreningslivet och ungdomsrörelsen i stort. Pandemin har även påvisat hur oerhört viktig barns och ungas organisering är för samhället och individens fysiska och psykiska hälsa. Vi är väldigt tacksamma gentemot finansiärer och samarbetspartners för förståelse och flexibilitet under året så att resurser och insatser kunnat ställas om till att möta upp de specifika behov som uppkommit.

Inkludera

Alla får möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, delta i den gemenskap vi skapar med musik.

MUSIKRUM

I början av maj samlades vi till MusikRUM 2022, samtidigt på åtta olika platser i Sverige. Där ett stort antal barn (totalt 400 stycken) fick träffas och sjunga, spela och dansa tillsammans och genom detta utveckla sitt eget musicerande och sin relation till musiken samtidigt som de fick ingå i en meningsfull gemenskap där nya vänskapsband knöts och en känsla av meningsfullhet föddes. Tillsammans producerades musikvideon "Alice" som visar att barns och ungas egna kulturutövande är precis lika viktigt, kanske viktigare än barns upplevelser och konsumtion av vuxenproducerad kultur för barn. Beslutet att förlägga MusikRUM:s på många olika platser i Sverige samtidigt var ett resultat av pandemirestriktionerna men resulterade i positiva resultat vad gäller deltagare från glesbygd och landsbygd vilka sällan har haft möjlighet att resa till en stor gemensam festival som vi tidigare har genomfört. Det framgick även i utvärderingen av festivalen att det gemensamma stycket att ta sig ann som både musiker (orkester och individuell), dansare och sångare resulterade i en större vi-känsla och en stolthet över den musikvideo som producerats tillsammans. Vi tycker oss se resultat som visar på en större gemenskap, ett växande och en hel del inspiration och glädje i uppföljningen av de ungas deltagande i MusikRUM. Vi känner att MusikRUM och den övning som sker inför deltagandet bidrar till en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga.

Titta gärna på musikvideon här: <https://youtu.be/y6lQlCYa7gs>

TÓNLEK

Tónlek är ett nordiskt utbyte som vartannat år går i Sverige och under 2022 var vi i Vara. Med Tónlek vill vi skapa ett tätare samarbete och nätverk i Norden för att därigenom stärka möjligheterna för nordiska musiker och nordisk musik. Tanken är att främja, utveckla och fördjupa barns och ungas musikaliska kunskaper och därigenom få förståelse för den nordiska samhörigheten. Det ska ske i en kreativ och lekfull miljö där stråkspelande barn och unga deltar i hela den praktiska och konstnärliga processen, både inför och under lägret och kan växa som musiker och demokratiska individer. Ett läger av och med barn och unga. Under lägret kombinerar vi modern musikpedagogisk forskning, digital teknik och improvisation med traditionella uttryck inom konst- och folkmusik. En unik metod i Tónlek är tinget där unga själva är med och

påverkar och skapar riktning på upplevelser och utbildning. I utvärderingar har vi sett att unga påtalar tingets vikt för att de ska känna sig sedda och lyssnade på. Det har även ökat deras känsla av att kunna påverka både under Tónlek och i sitt vardagsliv då de har fått med sig demokratiska verktyg hem de även kan använda i skolan eller i sitt lokalsamhälle.

Växa

Genom upplevelser och möten växer vi i våra roller, både musikaliskt och som individer.

RUM:s BLÅS- RESPEKTIVE STRÅKLANDSLAG

Sommarmånaderna 2022 fick ett 100-tal unga mellan 13 och 25 år möjlighet att växa som musiker och individer genom vår spetsutbildning för stråk- respektive blåsorkester genom deltagande i RUM:s Stråk- och Blåslandslag. Ungdomarna återkopplar att deltagandet har stärkt deras förmåga att spela i konstellationer som de inte är vana vid och att gemenskapen på lägren har betytt mycket för dem. Målsättningen är att skapa landets bästa amatörorkestrar för ungdomar och att genom dem inspirera det lokala orkesterlivet i hela landet, liksom att bevara och utveckla den svenska amatörorkestertraditionen. Repertoaren är utmanande och de ledare och instruktörer som är på plats är av högsta kvalitet. Under 2022 dirigerade Helge Haukås, dirigent och lärare i dirigering vid Grieg-akademien i Bergen RUM:s Blåslandslag. RUM:s Stråklandslag sker i samarbete med och förlagt till Musikkonservatoriet i Falun och dirigent var Daniel Frankel.

Under uppföljningen av 2022 års landslag har vi sett att våra unga utvecklat sin förmåga att musicera med personer de inte känner, de har fått vara med om att spela en för många av dem svårare reportrar samt spelat för en dirigent de inte känner utan endast känner till, vilket är viktiga komponenter om de vill satsa på en framtid som professionell orkestermusiker. Vidare har flertalet av dem lyft vikten av det sociala samspelet som kommer av att "tvingas" bo med okända under en period vilket både är tufft, roligt och inte minst utvecklande, flera har sagt att det lärt sig mer om sig själva under lägret. Blåslandslaget tävlade under 2022 VM i Nederländerna vilket i uppföljningen visar på ytterligare en erfarenhet som lett till stolthet, gemenskap och ökad kunskap, växande både som person och musiker. RUM:s Blåslandslag vann en guldmedalj vid VM och bidrar därmed till återväxten av blåsmusiker i Sverige. En musikergrupp som tyvärr får färre och färre utövare och som är så viktig för kulturarvet.

SPETS och LedRUM – Ledarskapsutbildning

SPETS är RUM:s ledarskapsutbildning för ungdomar mellan 16 och 20 år. LedRUM är vår ledarskaps- och föreningsutbildning för aktiva på regional nivå. Utbildningarna ger de unga ledarna grunden till ett värdebaserat ledarskap där självkännedom och ett tryggt ledarskap är ledorden. Flera av deltagarna svarar att det har växt under utbildningen och att det handlar om att få se saker från flera perspektiv. Utvärderingar visar att utbildningen förändrar den unge, att det är värdefull gemenskap de upplever och att det är utvecklande och något som går att använda i RUM, i livet på lång sikt, i skolan eller på arbetsplatsen.

I utvärderingar från 2022 års utbildning ser vi resultat som på sikt kommer innebära starkare RUM-distrikt, detta då flera av deltagarna fått insikter i hur och varför de ska ta plats i sina styrelseuppdrag. Vidare lyfter flera deltagare den personliga utvecklingen både i ledarskap som i hur personen hanterar att arbeta i nya grupper.

Inspirera

Med musik inspirerar vi till både tankar och engagemang.

KNYTPODDEN – UNGAS PERSPEKTIV PÅ CIVLSAMHÄLLET

I Arvsfondsprojektet Nexus skapade RUM och samarbetspartnern Ung Media podden "Knytpodden" som har levt vidare efter projektets avslut som en podd där unga i civilsamhället själva får möjlighet att producera och skapa innehåll med hjälp av Knytpodden. Under 2022 har vi publicerat ett tiotal poddar med titlar som; "Ungas makt", "Vad är kultur?", "Fair action i en orättvis värld" och "Att skiva musik". Poddarna ger unga själva makten att göra sin röst hörd i samhällsdebatten och vi har ett stadigt ökande lyssnarantal.